

Ishaja vsak četrtek ob 4. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 krone. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1'50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K. Rokopisne prijave. "Narodna Tiskarna" v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in na znanila s prejema upravništvo, Gorica, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14. po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Pod komando liberalnega učiteljstva.

Pod to komando stoji danes možje v bivši „Kmečki“ stranki. Te stranke ni več; liberalni učitelji so iz nje napravili stranko liberalnega učiteljstva. To se je zgodilo na čisto jasn način danes teden pri „Jelenu“.

Stranka liberalnih učiteljev je danes teden imela svoj šod zaupnikov. Med zaupniki, ki so posebno goreli za agrarno stranko, so se pred vsem odlikovali sledeči učitelji: Prijateljska dvojica Bajt in Križman, Mermolja iz Dobravelj, Urbančič iz Mirna, Urbančič iz Bilj, Rakovšček, Furlani in Vendramin. To so po večini imena, ki so najtesneje spojena z onim programom liberalcev, ki ga je dr. Franko tako obsojal na prejšnjem shodu. Konstatujemo, da je na shodu med približno 100 zaupniki — če štejemo obilno — bilo 20 učiteljev, ki so imeli glavno besedo. Nadalje belježimo govorico, da so ti liberalni učitelji za slučaj da bi se jim dr. Franko ne udal, imeli pripravljenega kot kandidata za načelnika stranke socialnega demokrata dr. Tume.

Kmetje v sgrarni stranki niso bili nič kaj zadovoljni s temi novimi zavezniki. A liberalno učiteljstvo je s svojim terorizmom zadušilo odpor kmečkih mož. Imamo pred seboj pisane dokumente, ki dokazujejo, da bi se „agrarci“ radi otresli liberalnega učiteljstva. A sedaj je prepozno. „Agrarna“ stranka ni več kmečka stranka, ampak to je stranka liberalnih učiteljev, ki čakajo le še ugodne prilike, da prijadrajo zopet lepo nazaj v Gabrščekov tabor.

Urbančič, Križman, Rakovšček, so nam poroki, da imamo prav, ako „agrarci“ ne zaupamo več. Danes govorimo le še o „agrarci“ besedi, a o sgrarni — kmečki stranki ni več govora. Prvo in glavno načelo raznih Križmanov je boj proti „klerikalizmu“, Rakovščeki se

bore za svobodno šolo in delo Urbančičev obstoja v psovanju „farjev“. Glasilo liberalnega učiteljstva je „Učiteljski tovariš“, list, ki je poleg „Naroda“ in „Soče“ najstrupenejši sovražnik krščanske šole. Zato smo preverjeni, da bo ta učiteljska liberalna stranka kmalu zaspala v Gabrščekovem objemu.

Naša dolžnost pa je danes, da na to neizogibno dejstvo opozorimo one resne in poštene moze v bivši agrarni stranki, ki imajo res smisel za kmečko ljudstvo, ki stoje na krščanskem stališču in ki nočejo biti pod komando liberalnega učiteljstva.

S. L. S. je pokazala spravljivost, je pokazala željo po skupnem delu. Če pa je sedaj bivše „agrarne“ stranke konec vsled liberalnega učiteljstva, ni tega kriva S. L. S.

Kmet in liberalni učitelj ne gresta skupaj! Liberalno učiteljstvo ima poleg „farške“ gonje le še eno željo: Povišanje plač. Ali se more tako povišanje doseči, ne da bi bil tepen kmet? Ne! Kdor hoče torej pljuvati v lastno skledo, naj se le drži liberalnega učiteljstva, ki sedaj komandira v bivši agrarni stranki.

Predlogi naših poslancev.

Poslanci „Slovenskega kluba“ so tekom zadnjega zasedanja stavili celo vrsto predlogov, med katerimi so najvažnejši ti-le:

Društveni zakon naj se spremeni; — zadolžena kmečka zemljišča naj se razbremenene; — uvede naj se splošno zavarovanje proti požaru; — v Ljubljani naj se ustanovi slovenska univerza; — uvede naj se dveletna vojaška služba; — odpravi naj se hišnorazredni davek na poslopja, ki so potrebna za kmetijstvo; — uvede naj se splošno starostno zavarovanje za delavsko in kmečko ljudstvo; — v rudnikih, tovarnah in po drugih delavil-

nah naj se uvede osemurni delavnik; — rudniki naj se podržavijo; — država naj na primeren način poskrbi, da se odpravi pomanjkanje poljedelskih delavcev; — ustanovi naj se poseben fond (zaklad) za podporo kmečkoga ljudstva v slučaju nezgod; — država naj odškoduje občine za posle v prenešenem delokrogu; — osebni dohodninski davek naj se preuredi; preuredi naj se zemljiški davek; — državnim uslužbencem in delavcem naj se dovoli znižana vožnja na železnici; — ustanove naj se slovenske paralelke na državnih šolah v Gorici; — država naj prispeva za vzdrževanje ljudskih šol, da se tako razbremenene deželne finance; — razmere kolonov na Goriskem naj se uredi.

Vsi ti predlogi so jako važni za naš kmečki in delavski stan. V teh predlogih je obsežen skoro celoten program „Kmečkih zvez“. Kar pa je največ vredno je to, da so se ti predlogi takoj brez prvega branja odkazali dotičnim odsekom, kar pomeni že veliko pridobitev. Naši poslanci, ki so skrbeli, da so spravili svoje predloge v odseke, bodo tudi skrbeli, da se bodo v odsekih obravnavali ter da bodo potem prišli kot odsekovi predlogi v zbornico. Tako delajo poslanci, ki so vneti za ljudski blagor. Kako pa delajo liberalci? Stavili so res nekaj predlogov; a se niso potrudili, da bi ti predlogi prišli v odsek. Hribarjev predlog ni nobeden odkazan odseku in menda se je podobno zgodilo s Strekljevimi.

Da, kjer se je treba količkaj potruditi za ljudsko korist, tam liberalcev ne dobiš zraven. To je stara pesem, a vedno neva!

O kolonskih razmerah.

Naš poslanec g. Josip Fon je stavil v državnem zboru, kakor smo že poročali nujni predlog za zboljšanje kolonskih razmer. Dotični nujni predlog se glasi:

nepotrpežljivosti ni več mogla brzdati, prime za kljuko in vstopi. Vsi: Kmet in posl obrnejo proti vratom glave, molitev tiči za trenutek in dekle se nathem posmejujejo. Janez da znamenje in veliki hlapec nadaljuje klice k Materi božji, drugi pa odgovarjajo: „Prosi za nas“, „Prosi za nas“, „Prosi za nas“. Nežika je stala tukaj kakor uboga duša — ni znala, kaj naj začne. Nazadnje gre proti Janezu in poklekne zraven njega. On ji takoj naredi prostor. Ona se ga rahlo dotakne s komolcem in reče čisto tiho: „Zdaj sem zopet tu.“

„Prosi za nas“ — je molil Janez glasno in z globokim basom.

„Janez, zdaj bova zopet gospodarila, je-li?“

„Prosi za nas“, molil je ta še bolj glasno in pobožno.

„Janez, jaz nisem hnda na te“, še peče Nežika.

„Prosi za nas“ odgovarja Janez.

„Janez, jaz gotovo ne bom več tega storila.“ šušti nathoma Nežika.

„Prosi za nas.“ Janez se tolče na prsi.

Zdaj tudi Nežika sklone svoje roke in moli glasno z njimi. Ko so bile lita-

„Povsod se dandanes priznava princip, da je sloboden kmečki stan najstanojtenjša podlaga državi. Vkljub temu se pa država prav nič ne zmeni za uprav obupne razmere naših kolonov. Dočim so v prejšnjih časih, ko je vladalo še nekako patrijarhalno razmerje mej gospodarjem in kolonom, zadaji kolikor toliko izhajali, se v sedanji dobi njihovo stanje vedno bolj neugodna za kolona, osobito, ker se pogodba sklepa sedaj redno samo za eno leto in proti vsled tega kolonu vsaki čas nevarnost, da ga gospodar iztira iz posestva, koje so imeli morda vže kolonovi pradedi v obdelovanju.

Da se razvidi pod kakimi pogoji mora kolon delati, naj sledi bistvena vsebina jedne take pogodbe:

1. Kolon mora izročiti gospodarju $\frac{2}{3}$ vina, ki se stiska pri gospodarju, $\frac{1}{3}$ ostane kolonu. Gospodar pa dobi od kolona še 1 K 60 h na hektoliter prešane vina za troške kakor n. pr. za luč v kleti, za stiskanje grozdja (za to mora sicer dati tudi kolon 2 delavca), za čuvaja (ki nadzira kolona ob trgatvi, da ne ukrade kakoga grozda!) itd.

2. Kolon mora plačati gospodarju polovico sadja in sicer od količine, ki se ustanovi ob času, ko dozoreje, toraj ne glede ali je je kmet tudi res mogel potrgati, ali pa mu je na drug način odpadlo.

3. Kolon mora opraviti gospodarju približno 40 moških in 10 ženskih robot (rob = Slave!) na leto in sicer ob času, ko se gospodarju poljubi; oproščen je samo ako je bolan ali pa ako mora iti na sodnijo. V tem slučaju mora napraviti robote drugi čas. Drugače pa mora robotati tudi ako mu je družina bolna, sicer plača 4 K globe.

4. Kolon plačuje najemščino od hiše in gozda v denarju, a mora izročiti gospodarju kostanj, ako tam rase; nadalje mora dati gospodarju vsako leto nekaj piščet in jajc.

5. Skoraj povsod mora kolon nasa-

nije končane, so vsi še nekaj časa tiho klečali, nato pa vstanejo. Janez se obrne k velikemu hlapcu in reče: „Miha, jutri bo vreme za seno, na dolgem travniku bo najprej suho, glejte, da pridete skoraj v posteljo, da jutri ne zaspite.“

Nato se obrne mož k svoji ženi in ji reče v najbolj prijaznem glasu: „Nežika, jaz mslim, oba sva utrujena... jaz sem ves dan kosil, ti pa imaš dolgo pot za seboj... če si lačna, pa si kaj skuhaj, potem pa pridi takoj!“

Nežika je postala rdeča kakor roža, in sram jo je bilo v zemljo. Zatrjevala je, da čisto nič ni lačna.

„Potem pa je tudi dobro,“ meni mož, „potem pa greva... lahko noč.“

„Lahko noč“, so odgovorili posli.

Drugi dan je bil kmet že na vse zgodaj na dolgem travniku, Nežika pa je delala doma, kakor da se ne bi prav nič pripetilo. Janez ni zdaj ne pozneje še besedice črhnil o begu in vrnitvi svoje žene in ona tudi ne. Nežika pa je bila odslej pridna, krščanska gospodinja, kakršne ni bilo nadeleč okolu. Njen mož pa jo je hvalil in poviševal nad druge.

LISTEK.

Janez Tominec in njegova žena.

(Konec.)

Po daljnjih štirih tednih zopet pride neko pismo iz Gorice na Janeza Tomince. Sedaj je pisal Nežikin brat. Naznani mu, da ima sedaj svojega konja, kojega je Tominec prej enkrat že hotel imeti, na prodaj. Naj le pride in s konja pogleda, če mu je prav. Pri tej priložnosti mu more nekaj izročiti, kar je Janez iz gubil. Lep pozdrav tudi od sestre Nežike.

Janez Tominec je odpisal, da konja več ne potrebuje, ker je že kupil drugega. Da bi on kaj zgubil, ne more prav nič verjeti, on se ne spominja ničesar, ne manjka pa mu tudi nič.

Za štirinajst dni je že zopet bilo pismo takaj; zdaj je pisala Nežika sama. Naznani mu je, da pride v četrtek z večernim vlakom. Janez naj bi prišel na kolodvor po njo. Janez se nasmeje, pa ostane miren.

Ko je prihodnji četrtek večerni vlak sopihal po Soški dolini, sedela je mlada

žena žarečih lic v kupeju. — Nežika je bila. Stroj zažvižga in vlak pribobni na postajo. Sprevodnik kliče postajo. Žena nateguje vrat, da zagleda Janeza. — Zdaj ga je videla; hitro se stisne nazaj v kot in tiho obsedi. Hotela je, da jo mož nekaj časa išče, rada bi se pasla ob njegovi razburjenosti in se potem še delala razžaljeno. Toda njen trud je bil popolnoma brez potrebe. Janeza še ni tu bilo, njene oči so se zmotile. Ko se je vlak že zopet pomikal, skočila je Nežika iz njega. Njene oči so na novo letele po ljudeh; pa vse zastoj Janeza ni videti nikjer Nežika se joče od jeze.

Ko je šla Nežika proti Tominečevemu domu, obide jo naenkrat strah in groza. Kaj pa, če je Janez več ne vzame? Če jo odžene? Ne, tega ne more, tega ne sme storiti! Nasprotno, najbrž ni dobil pisma, in če bo prišla, razprostri bo roke in rekel: „Nežika, jaz sem se pregrešil zoper nebesa in zoper te! Jaz nisem vreden...“

In že stoji pred vratmi svojega doma. Iz sobe sliši glas molitve. Ravno so končali rožni venec, in veliki hlapec je začel lavretanske litanije. Nežika je hotelz počakati, da odmolijo; toda svoje

diti vsako leto neko število trta ne sme zahtevati odškodnine, ko zemljo zapusti.

6. Morebitni popust na davku gre gospodarju.

7. Razun $\frac{1}{3}$ vina ima kolon še nekoliko sena, fižola in krompirja; zadnja dva pa redno ne vsevata.

Iz tega je pač jasno, v kaki bedi mora redno živeti kolon in ni se čuditi, ako obdeluje zemljo brez pravega veselja in radi tega tudi brez pravega vsepa, saj mu pogosto radi stradanja pomanjkujejo tudi fizične sile.

Vsled takoih razmer pa tudi gospodar nima posebnih dohodkov od svojega zemljišča; vsekako je gotovo, da bi zemljišče nosilo še jedenkrat toliko, ako bi kolon bil na njem sloboden gospodar.

Dosedanje razmerje torej ni na korist ne kolonu ne gospodarju, vsaj se slišijo tudi iz krogov gospodarjev vedne pritožbe.

Mnogo je pri nas na Goriškem gospodarjev, ki bi radi prodali zemljišča svojim kolonom, toda tega ne morejo storiti, ker jim koloni — reveži brez denarnih sredstev — ne morejo dati jamstva, da bodo plačali kupnino.

Nujno je toraj, da država priskoči v pomoč.

Zato predlagajo podpisani: Visoka zbornica skleni:

„Pozivlja se c. kr. vlado, naj po svojih organih posreduje mej gospodarji in koloni, v svrhu da prvi prodajo zanjim primeren del svojega zemljišča po primerni ceni, naj c. kr. vlada posodi, v svrhu plačila kupne cene, kolonom po nizkih obrestih potrebne svote, koje naj se vračajo potom amortizacije v obliki kakor davek“.

Predlog so podpisali vsi člani „Slovenskega kluba“ ter poslanci češke katoliške kmečke stranke. V imenu kolonov se zahvaljujemo g. poslancu, da se je zavzel za njihove zahteve ter vzbudil za nje zanimanje tudi pri drugih poslancih.

Kakor čujemo, so tudi laški krščanski poslanci na delu za ureditev kolonstva. Gotovo je, da bi bilo nespametno, ko bi se takoj pričakovalo izpremembe, ker take reči gredo po časi; a gotovo pa je tudi, da je stvar v teku in da jo naši poslanci ne bodo več izpustili izpred oči.

S. K. S. Z.

Lepo uspel projekcijski večer. V terek zvečer je priredila naša „Zveza“ lep projekcijski večer s podučnim predavanjem g. dr. Capudra. Skioptične slike raznih mest, gora in ljudij ter njihovih bivališč so bile zelo lepe in so splošno ugajale. Poslušalcev je bilo izvanredno veliko, gotovo nad 200, ki so pazljivo sledili predavanju.

Prihodnji terek bo zopet predavanje. Predava g. dr. Breceč. Predavanje bo združeno zopet s skioptičnimi slikami; zato se bo od nečlanov pobirala vstopnina 20 vinarjev. Člani „zveze“ so prosti. Predmet predavanja je: Alkoholizem. Na svidenje!

Novice.

Državna podpora za seno in tržaška tetka. — V eni zadnjih števil je čutila naša ljubezniva tržaška tetka potrebo, da se je sicer brez vsakega povoda obregnila ob našega državnega poslanca sodnega svetnika g. Josipa Fonu radi državne podpore za nabavo sena. Ker ni naša navada, da bi prinašali nezanesljiva poročila, smo na najpristojnejšem mestu izvedeli, da je — recimo — zlagana vest, da bi bila vlada dovolila goriškemu in tolimskemu okraju le 9000 kron. Iznos podpore presega daleč to vsoto. Sicer se ob koncu te stvari zopet vrnemo na vso akcijo ter podamo našim čitateljem zgodovino in ne pravilje o uspehu, ki ga je v tem pogledu dosegel naš poslanec g. Fon. Toliko za danes; „Edinost“ pa naj le farba dalje svoje čitatelje.

Društvo veleposestnikov je imelo danes zborovanje. Predmet: Deželnozborniške volitve. Predsednik Anton Jakonič je izjavil, da ne sprejme kandidature pod nobenim pogojem. Župan Kovač iz Ajdovšine je zabavljaj dosedanjim poslancem veleposestva, češ da niso dovolj resno zastopali koristi veleposestva. Župan Obljubek iz Kojškega je predlagal odsek veleposestnikov, ki naj prouče veleposestniške kandidature, ker noben izmed navzočih ni prijavil kandidatur. Izvoljenji je bilo v odsek 15 veleposestnikov, raznih struj. Govorila sta še, kakor se nam poroča dr. Franko, ki je dejal, naj volijo veleposestniki take poslance, ki bodo zmožni za deželne odboraške. Govoril je tudi Kocjančič st. in Marž, ki je predlagal če veleposestniki ne dobe med seboj sposobnih mož, naj kandidirajo pa učitelje ali pa koncipijente, kar je vzbudilo glasen protest.

Še en „agrarec“! Na zadnjem shodu „agrarnih zaupnikov“, je z vso vnemo pritrjeval liberalnemu učiteljstvu tudi največji prijatelj našega kmeta — Dragotin Gilčevrt. S tem, da je tudi ta mož začel v stranko liberalnih učiteljev, je jasno vsakomur, koliko je vredna ljubezen, ki jo goje liberalni učitelji do našega kmeta.

Imenovanje. — Irma Pirjevec, podučiteljica na tržaški državni ljudski šoli je imenovana za učiteljico na c. kr. realnici v Gorici.

Odlikovanje. — Deželni šolski nadzornik v Zadru Miha Zavodla je dobil red železne krone III. vrste.

Socialni kurz liberalcem ne gre iz glave! V sobotni „Soči“ so mu posvetili tri novice in kar dva dopisa. Gotovo bi se liberalci ne bili toliko pečali s socialnim kurzom, ko bi bil v resnici tako zanič, kakor pišejo. Skrbi liberalce tudi to, ker naši listi malo o tečaju pišejo. Naj bodo gospodje liberalci brez skrbi! Ne bomo pisali dosti o socialnem tečaju, ker ni treba. Dvesto vstih mož in mladeničev je odšlo na deželo, kjer bodo z vneto besedo širili, kar so se naučili na tečaju. In to vas ravno peče! „Soča“ peče, ker neve nič gotovega, kaj se je govorilo; le splošno tjavendan nekaj ugiba in trobi v svet neumosti, liberalci na deželi, posebno pa liberalni učitelji, se pa jeze, ker so naši fantje in možje bolj podkovani v socialnem vprašanju ko cela liberalna čredica. Zato jeza, zato zmerjanje in zaničevanje. A vse to liberalcev ne bo rešilo! Z izobrazbo ljudstva izginejo s površja ljudje, ki žive od ljudske posurovelosti. Ti pa so sami liberalci. Zato vas je pred našim izobraževalnim delom strah!

Proti umazanemu slovstvu. — V Švici se je zdravo ljudsko mnenje že doslej odvracalo od umazanega slovstva. Zljajbodo nastopili javno proti nenravni literaturi. Švicarska zveza za boj proti nenravnemu slovstvu sklicuje v Curih

shod vseh strank in dobredelnih društev in bo odtoč začela večjo akcijo. Odbor pravi v svojem oklicu, da če je dolžnost javnosti, da brani prodajo pokvarjenih živil, je tudi njena dolžnost, da varuje posameznika pred strapom, ki je v nenravni literaturi.

Goriški slovenski socialisti se delajo v svojem glasilu silno prijazne novi stranki liberalnih učiteljev. Tista ženska, okrog katere se radi sudejo taki ljudje, kakor so socialni demokratje, ne more biti dosti vredna. Enako je s to „agrarno“ stranko liberalnih učiteljev, ki je socialistom, tako simpatična (to se pravi: socialisti imajo nagnjenje do nje). Kmet že sam po sebi ne more biti socialist, če noče sam sebi slabo. Zato bo hrbet pokazal vsem takim strankam, za katerim tišče rdečkarji.

„Naš Glas“, ki je že enkrat prenehel izhajati, je v petek zopet izšel, ker so „agrarci“ nabrali denarja za štiri številke.

Imenovanja v pravosodni kancellijski službi. — Kancellijskimi višimi oficijali ad personam so imenovani kancellijski oficijali Ludovik Wilcher, Karol Seppenhofner, Viktor Schmidichen in Valter Sardi, oficijal deželnega sodišča v Gorici Ciril Kumar in oficijal okrajnega sodišča v Motovunu Anton Baselli; kancellijskimi oficijali ad personam so imenovani kancellisti deželnega sodišča v Trstu Ivan Marija Gombač, Blaž Črnj, Karol Schmidichen in Leonard Novajall, kancellist okrajnega sodišča v Kanalu Mihael Ivančič, kancellist okrajnega sodišča v Pazinu Josip Zanella, kancellista okrajnega sodišča v Gorici Fran Čargo in Mohor Gulin, kancellista okrajnega sodišča v Motovunu Herman Ermani in Dominik Franko, kancellist okrajnega sodišča v Labinju Rudolf Laube in kancellist trgovinskega sodišča v Trstu Ivan Visintini. Kancellisti so imenovani: kancellijski oficijanti okrajnega sodišča v Vodnjanu Egid Dogetti, Anton Zvelč v Lošnju za okrajno sodišče v Bazetu in Ivan Rodinis na Krku za okrajno sodišče v Pali.

Petindvajsetletnico svojega obdobja je slavil 4. t. m. pešpolk št. 97.

Umoril je v Sneberjah na Kranjskem posestniški sin Iv. Mhalič, kateri se je pred kratkim vrnil iz Amerike, svojo mater. Umoril jo je s kuhinjskim nožem pri neki sosedih.

V Št. Jakobu v Rožu so zmagali pri obč. volitvah 28. decembra zopet Slovenci.

Slovenec nižjeavstrijski deželni odbornik. — V tajni seji nižjeavstrijskega deželnega odbora so sklenili, da se kandidira v nižjeavstrijski deželni odbor na izpraznjeno Gessmannovo mesto kršč. soc. deželni in državni poslanec Slovenec prof. Sturm.

Odlikovanje. — Gospod Janko Strgar, čebelar in trgovec s čebelami v Bitinjah pri Bohinjski Bistrici, je dobil za razstavljene čebele na mednarodni čebelarški razstavi, v zvezi s potovalnim zborovanjem nemškega osrednjega društva ter nemških, avstrijskih in ogrskih čebelarjev v Frankobrodu ob Meni na Nemškem, troje srebrnih kolajn ter troje krasno izdelanih častnih diplom.

Pogumna ženska. — Kmetica Vikt. Mondo je pred nekoliko dnevi zapazila pri Sarnedelli blizu Kopra, da se trije otroci nekega bogatega gospoda, ki stanuje v bližini, igrajo na železniški progi. Že se je slišalo sopihanje prihajajočega vlaka. Ženska je hitro skočila na železniški nasip, potegnila dvoje otrok raz proge, tretjega je vzela v svoje naročje ter se odstranila s proge baš v hipu, ko se je lokomotiva že dotaknila njene obleke. Tej pogumni in odločni ženski se imajo zahvaliti trije otroci za življenje. Ose otrok jo je bogato nagradil, a tudi od namestništva je dobila nagrado 150 K.

Umor v kaznilnici. — Tomažič Ivan ki je umoril svojega tovariša v Mariboru je bil svoječasno finančni respicijent. Ker je umoril svojega strica, bil je obsojen na smrt na visico. Ker mu je bila smrt za kaznen milostnim potom odpuščena, obsodili so ga na 20 let ječe. V ječi je pa umoril jednega paznika in je dobil zato zopet novih deset let ječe. Zaradi razlaljenja Nj. Vel. je je bil obsojen na 13 mesečno ječo. Zaradi nasilstva pa na deset mesecev ječe, tako da bi moral sedeti v ječi vsega skupaj 32 let.

Volitve!

Volivni imeniki.

Somišljenike opozarjamo, naj strogo pazijo, da iz volivnih imenikov ne bo izpuščen kdo naših volivcev. Tudi, kjer je naš župan, naj se pazi, ker pomota se vsakemu lahko primeri.

Imenike volilcev za volilno skupino veleposestva in trgovske in obrtne zbornice mora sestaviti deželna politična oblast. Za sestavo imenikov za volilne razrede mest, trgov in industrijskih krajev, za volilni razred kmetijskih občin in za splošni volilni razred skrbi glede vsake občine dotični župan. Volilne imenike veleposestva in trgovske in obrtne zbornice razglasi deželna politična oblast v deželnem uradnem listu in določi za reklamacije rok 14 dn, računajoč od dneva razglasitve. Volilni imeniki drugih volilnih razredov, ki jih sestavi župan, se razporežijo v uradih dotičnih občin vsakomur v upogled. Razporežitev volilnih imenikov se javno razglasi in se določi za reklamacije 14 dnevni rok, računajoč od dneva razglasitve. Ea izvod volilnega imenika mora predložiti vsak župan neposredno predstojni politični oblasti.

Reklamacije proti volilnim imenikom morejo vložiti volilci dotičnega volilnega razreda radi tega, ker so se sprejeli v istega volilni neupravičenci, ali ker se niso vpisali upravičenci. Reklamacije proti volilnim imenikom za veleposestvo in za trgovsko in obrtno zbornico se imajo vložiti pri deželni politični oblasti; reklamacije proti imenikom drugih volilnih razredov se vložijo pri županu. Reklamacije, ki se vložijo pri županu se predložijo tekom treh dni neposredno predstojni politični oblasti. O pravočasno vloženi reklamacijah, če so naperjene proti volilnim imenikom veleposestva, trgovske in obrtne zbornice in mesta goriškega, odloči deželna politična oblast, če so naperjene proti drugim volilnim imenikom, politična oblast, katerej je dotična občina podrejena.

Kdo ima volivno pravico?

Važno je, da se naši somišljeniki pouče, kdo ima volivno pravico, da lahko nadzorujejo volivne imenike.

V splošnem volivnem razredu imajo pravico voliti vse osebe moškega spola, ki so svojepravne, so 24 let stare, so avstrijski državljani in niso izključene od volivne pravice po § 22. tega volivnega reda za deželni zbor.

Poslanci kmetijskih občin se volijo naravnost in z listki. V razredu kmetijskih občin imajo pravico voliti polnoletni občani in avstrijski državljani, ki imajo po občinskem zakonu pravico voliti v zastop dotične občine, ki niso izključeni od aktivne volivne pravice po § 22. volivnega reda za deželni zbor, in tvorijo I. in II. volivno skupino za volitev v občinski zastop.

Poslance mest, trgov in industrijskih krajev volijo direktno vsi polnoletni občani in avstrijski državljani, ki imajo po posebnih statutih ali po občinem občinskem zakonu pravico voliti v občinske

zastope mest, trgov in industrijskih krajev, tvorečih volivni okraj, in kateri niso izključeni od aktivne volivne pravice po § 22 volivnega reda za deželni zbor, ako spadajo isti v prvo ali drugo volivno skupino ali plačujejo v tretji skupini najmanj 20 kron neposrednega davka.

Poslance iz volivnega razreda veleposestva volijo direktno polnoletni posestniki, ki so avstrijski državljani in so svojepravni ter plačujejo za svojo zemljiško posestvo visokemu erarju najmanj letnih 100 kron realnega davka.

Volivni okraji.

1. Poslanci splošnega volivnega razr. volijo 2. marca 1908, in sicer: Za volivni okraj a), kateri je sestavljen iz mesta Gorica, iz krajne občine Ločnik, ležeče v političnem okraju goriškem in iz političnega okraja gradiščanskega, izvzemši krajne občine Medana, Biljana, Kožbana, Devin in Doberdob, z glavnim voliščem v Gorici; b) kateri obsega politični okraj Gorica okolica (izvzemši krajno občino Ločnik) krajne občine Medana, Biljana, Kožbana, Devin in Doberdob, ležeče v političnem okraju gradiščanskem, kakor tudi politične okraje Tolmin in Sežana, z glavnim voliščem v Šempetru pri Gorici. Vsak volivni okraj voli 3 poslance. Volišče je vsaka občina.

2. Poslanci kmečkih občin dne 4. marca 1908, in sicer: za volivni okraj Gorica okolica z glavnim voliščem v Gorici, za volivni okraj Gradišče z glavnim voliščem v Gradišču, za volivni okraj Sežana z glavnim voliščem v Sežani, za volivni okraj Tolmin z glavnim voliščem v Tolminu. Volivna okraja Gorica-okolica in Gradišče volita vsak 3 poslance; volivna okraja Sežana in Tolmin vsak 2 poslance. Volišče je vsaka krajna občina.

3. Poslanci mest, trgov in industrijskih krajev dne 6. marca 1908 I. in sicer: Za volivni okraj a) mesto Gorica in krajne občine Krmin, Gradišče, Červinjan, Tržič in Gradež; Za volivni okraj b) krajne občine Tolmin, Bovec, Kobarid, Kanal, Ajdovščina, Sv. Križ pri Ajdovščini, Sežana in Nabrežina. Volivni okraj a) voli 4 poslance in volivni okraj, b) enega poslanca. Vsake izmed zgoraj omenjenih občin je volišče. Gavno volišče za volivni okraj a) je Gorica, za volivni okraj b) Tolmin.

4. Poslanci trgovske in obrtne zbornice dne 6. marca 1908. In sicer je volišče na sedežu zbornice, katere voli dva poslance.

5. Polanci veleposestva dne 7. marca 1908 in sicer: Za volivni okraj a), kateri obsega mesto Gorica, politični okraj Gorica-okolica, politični okraj tolimski in politični okraj sežanski, nadalje krajne občine Devin, Doberdob, Biljana, Medana in Kožbana, ležeče v političnem okraju gradiščanskem. Za volivni okraj b), kateri obsega politični okraj gradiščanski razven navedenih občin Devin, Doberdob, Biljana, Medana in Kožbana. Vsak volivni okraj voli 3 poslance. Volišče za volivni okraj a) je Gorica. Volišče za volivni okraj b) Gradišče.

— Točnost c. kr. pošte. — Piše nam prijatelj: Nekdo mi pošlje nakaznico od Sr. Lucije v Devin. Nakaznica je bila oddana dne 30. dec. 1907 pri Sr. Luciji in mesto, da bi šla naravnost v naš slovenski Devin, romala je v ogrski Deva in po drugih neznanih krajih, kjer so ji prilepili mažarski šovinisti „Ismeretlen laconum“ — in došla slednjič srečno v Devin dne 6. jan. 1908. — Drugi slučaj. Dne 27. decembra 1907 je bila oddana v Rubijah nakaznica za Devin. Rubije-Devin, to ni pač tolika razlika in daljava; saj ležita obe vasi ob isti železniški progi. Toda tega nesrečnega slovenskega Devina ne poznajo kaki zagrizeni poštni uslužbenci, zato so poslali nakaznico čez žalec na Ogrsko v Nagydivény, Devény, odkoder se je srečno vrnila na namenjeno jej mesto dne 5. jan. 1908.

Vprašamo slavno c. kr. poštno ravnateljstvo v Trstu, da li res ne more najti dovolj sposobnih slovenskih poštinih uslužbencev, ki bi bili sposobni tudi na ambulancah opravljati točno in brez škode strank svojo službo, kajti to se ni zgodilo na dotičnih poštah, ampak v železniškem vozu. Toliko za enkrat — prihodnjič kaj več.

— Vojaške vaje. — Vojno ministerstvo je čas vojaških vaj tako preuredilo, da bo možno iti na vojaške vaje od srede marca do konca septembra. Vsak si bo lahko izbral za vojaške vaje čas, ki mu bo po svojem poklicu najbolj ugaljal. S tem bo ustrezno izlasti željam kmetkega prebivalstva.

— Ponesrečen kurjač. — V nedeljo po treh zjutraj se je čudno ponesrečil v predoru pred Bistriško postajo 33-letni kurjač Ivan Zaidersič iz Leskova pri Krškem. Z veliki kleščami kakoršne rabijo na železniških strojih, hotel je namreč vzleči iz peči kose žindre; pri tem pa so ga klešče, odbite od zidovje vdarile z vsjo močjo ob levo lice ter mu je docela raztrgale. Ako bi ga ne bil v naglici prijel predglednik, ki je bil slučajno na stroju, padel bi bil Zaidersič pod vlak. Vlak je imel pol ure zamude. Ponesrečenca se prepeljali v goriško bolnišnico in je upanje, da okreva.

— Žalostni konec katoliškega duhovnika-odpadnika. — Umrtil se je 36-letni železniški uradnik Grassler, bivši katoliški duhovnik.

— Kje so izseljenci? — Preteklih dni se je doigral na Reki historičen dogodek. Izseljeniški parobrod „Slavonija“ Canard-Linie je odplovel v Ameriko popolnoma prazen — brez kakoga izseljenca. Parnik, ki je svoječasnno po nekoliko stotih izseljencev spravil v Ameriko, je šel to pot brez potnikov, ker se ni niti eden izseljenec prijavil za pot v Ameriko.

— Samomor vojaka. — V celjski vojašnici deželne brambe se je te dni obesil nek vojak, ki vsled zaporov služi že peto leto. Obesil se je radi tega, ker je zopet dobil 15 dni zapora. Najprej se je opil, potem se je obesil na motvoz. Vojaka so še pravočasno rešili in spravili v bolnišnico.

— Umril je dne 8. t. m. v Postojni posestnik Alojzij Dekleva v starosti 82 let.

— Čudna pota. — Eden najstrupenejši zatiralcev svete vere na Francoskem je socialni demokrat Jaures. Ravno te dni pa hoče vstopiti njegova hčerka v samostan, katere pomaga njen oče zatirati. Niti v lastni družini ne more brezverski oče zadušiti verskega duha. — Čudna so pota božja!

— Napad na državni cesti. — Dne 8. t. m. sta na državni cesti pri Podgradu dva neznan človeka napadla posestnika Miho Srda, ki je imel pri sebi 2000 K. Miha je močan človek, zato je enega udaril tako po glavi, da se je napadalec prevrnil, nakar je Miha zbežal, ker ni imel orožja seboj.

— Poroka. — Dne 11. januarja je poročil na Voloskem g. dr. Šime Kurelič, odvetnik in župan v Pazinu, z gospico Anico Tomičič, hčerko g. Viktorja Tomičiča, jednega najodličnejših rodoljubov v občini Voloski.

— Reforme srednje šole. — Dne 13. t. m. je imela anketaza reformo srednje šole sejo, pri kateri sta govorila minister dr. Gessmann in grof Dzieduszycki. Pri seji prihodnjo nedeljo bodo govorili dr. Masaryk, dr. Redlich Erb in Renner.

— Štajerski liberalci so tudi priredili socialni tečaj; a se ga je udeležilo v kljub bobnanju in enkratni pre-

ložitvi le 22 fantov. Ej „Soča“ — joči se nad svojimi Kukovci!

— Pri strelni vaji ustreljen. — Zadnji petek so streljali mariborski domobranci v Radvini pri Mariboru. Po vaji pa se je po nesreči izstrelila vojaku Kreslju krogla, katere poprej ni bila šla iz puške in zadela vojaka Döbleria, doma od Lipnice, zadaj v vrat. Siromak je bil v nekaj minutah mrtev.

— Več Slovencev prišlo ob življenje v Monongah rudniku. — Iz Amerike je prišlo poročilo: Rudniška nesreča v Monongah je zahtevala več življenj Slovencev in Hrvatov. Imena slovenskih p nesrečencev, ki so do sedaj znana, so: Anton Divjak, Miha Darkota, Jakob Kovač, Jari Šimko, Miha Maštra, Andrej Ajdovic, Miha Kršič, Ivan Danko, Josip Janko, Anton Prospeh, Andrej Martin, Stanko Urban, Jožef Kovač, France Kralj, Štefan Ignacek, Miha Hamoš, Miha Bric, Jari Polonček in Jari Polak. Poročilo pravi, da je mrtvih 200 Slovencev, vendar verjetno to ni, ker zamenjajo Poljake ali druge slovanske narode s Slovencev. Zagovljeno pa je, da so goriimenovani Slovenci prišli ob življenje. Koliko je še mrtvih Slovencev, se ne ve, ker so mrtvci še v rudniku in jih niso spravili še na dan. Pač grozna nesreča, ki je zadela naše rojake v Monongah.

— Stare znamke rabile se bodo samo še do 31. majnika 1908 in izginejo s 1. junijem 1908 popolnoma iz prometa. S 1. junijem bodo veljavne samo nove jubilejne znamke in zamorejo stranke vse stare znamke zamenjati do 31. julija 1908 pri vsakem c. kr. poštnem uradu. — V letošnjem letu se bodo vse drage poštne vrednotice enako spremenile, kar se bode objavilo pozneje od slučajja do slučajja.

— Viktor vitez pl. Pozzi, okrajni glavar gradiščanski, premeščen je k poljedelskemu ministerstvu ter odpotuje v nedeljo na Dunaj. Po nekolikočasnem službovanju v ministerstvu bo prideljen c. in kr. poslaništvu v Rimu. Kakor okrajni glavar je bil dober, vesten in pravičen uradnik ter je spravil v red več zmešanih občinskih zadev po Furlaniji. Zadnji njegov službeni akt je bilo razpuščenje mestnega sveta v Tržiču radi finančnih nepravilnosti. Tudi Slovenci, ki spadajo pod gradiščansko glavarstvo, se ne morejo pritoževati čezenj, kajti šel je vsakemu na roko in je pomagal, kjer je mogel.

— Godovi prihodnjega tedna. — Nedelja 19. januarja: Ime Jezusovo; ponedeljek 20. januarja: Fabijan in Boštjan; torek: 21. jan. Neža, Marija in Marta; sreda 22. jan.: Vincencij; četrtek 23. jan.: Zorika M. D.; petek 24. jan.: Timotej; sobota 25. jan.: Spreobrnjenje sv. Pavla.

Listnica uredništva. — An hovo: Vaš dopis smo odložili. Dobili smo pa že od druge strani prejši podoben dopis, ki ga priobčujemo. Manimo da sedaj vaš ne bo več potreben. Če želite, pišite! Pozdrav!

Listnica uprave. — Kolenc Franc Lokve 33 je plačal 3 K za 1908. Naročnika prej v Kronbergu 11, Loke 2 zdaj naročena.

Mestne novice.

m Vojašnica za konjenike. — V petkovi seji goriškega mestnega sveta so bili potrjeni načrti za zidanje vojašnice za konjenike.

m Nesreča. — Alojzij Šaligoj iz Plavi šel je v petek zjutraj z vozom po vino Krmin za svojega gospodarja. Med potjo je padel tako nesrečno pod voz, da sta mu šli dve kolesi čez prsa. Pri ti priliki mu je bilo zmaščenih par reber in je bil sploh na celem telesu zelo hudo poškodovan. Prepeljali so ga v tak. bolnišnico.

m Umrli v Gorici od 3. do 6. t. m. — V mestu: Poletto Virginia, postrežnica iz Vidma l. 44; Marija Gorjanc, iz Gorice, 1 dan; v ženski bolnišnici: Elizabeta Siat iz Marijana, 79 let; Katarina Žbona, kmetica iz Bat, 71 l.; Luvšček, hišna iz Gorice 58 let; v bolnišnici usmiljenih bratov: Gašpar Likar, vpokojeni učitelj in trgovec iz Otaleža 64 let.

m Vsled odloka trgovinskega ministerstva od 30. novembra 1907 št. 39890 se od 1. jan. 1908 ob nedeljah ne bodo več dostavljala denarna pisma in

pošiljatve z povzetjem izven ako pade nedelja na 1., 2. ali 3. dan meseca. Izvzete so ekspresne pošiljatve, koje se bodo kot doslej dostavljale. Dovoljeno je pa prejemnikom dvigniti osebno navedene pošiljatve od 8. do 11. zjutraj pri c. k. poštnem in brzojavnem uradu Gorica 4 na državnem kolodvoru.

m Oni ki so podvrženi plačilu vojaške takse, in stanujejo v mestu, naj svojo napoved ustno ali pisno natanjijo do 31. t. m. na tuk. magistratu. Za pismene napovedbe se dobe formularji na municipiju. Za slučaj, da je napoved napačna, je določena visoka kazen do 1000 K.

m Posestniki konj v Gorici naj do 31. t. m. natanjijo na magistratu, odd. 4. svoje konje. Formularje dobe na magistratu.

Iz goriške okolice.

g Seja „Kmečke zveze“ za goriški okraj bo v četrtek, 23. januarja, ob 11. uri dopoldne v ulici Vetturini 9. Oborniki so vabljani, da se seje udeležijo polnoštevilno! Načelnik.

g Poštni urad v Pevmi bo menda vendar le ustanovljen. Nastani se v starem župnišču. Potreba je velika in je že skrajni čas, da se je tej potrebi opomoglo. Novi prostori so že lepo prirejeni v ta namen. Tako bodo Pevmci vsak dan redno lahko dobivali pošto.

g V Podgori priredi Marijina družba v ned. ob 3 in pol popoldne veselico.

g Ogenj. — V noči 14. t. m. ob 6 in pol uri je začela goreti hiša krčmarja, Antona Bavdaža v Vrhovlju pri Kojskem. K nesreči ni bilo ljudi pri rokah. Predno so pa prišli ljudje na pomoč, je že vse pogorelo s pohištvo vred, le nekaj malega so rešili, in pa spodaj klet v kateri je bilo vino, tisto mu je še ostalo. Škoda ni še znana.

g V dornberškem poštnem uradu, kakor smo že poročali, imamo več uradnikov, za ekspeditore skoro nevemo. Enkrat se vidi v poštnem uradu ekspeditore Mico njeno sestro, brata in Križmanovo hčer. Naši Dornberžani, s tem niso zadovoljni, da se vse te osebe kratkočasijo in zasedajo poštni urad. A ni še zadosti to, tudi gospod Križman in drugi gospodje se šopirijo v poštnem uradu. Bog ve, ali štempljajo skupaj pisma, ali delajo pakete ali kaj drugega? Nevem tudi, kdo je kriv drugih nerednosti? Nekoč sem poslal svojemu očetu razglednico iz Gorice, in jo ni dobil. Kaj je temu vzrok? Gotovo prevelika vnaema za red na poštah. Kar se tiče Dornberga pa opozarjamo c. k. poštno ravnateljstvo, da skrbi za uradnico, ki bo sama opravljala svoj posel. Saj ni toliko dela, da bi ena oseba ne mogla urejevati dornberške pošte.

g „Del. podporno društvo“ na Lokvah priredi v nedeljo 19. jan. v gostilni Fard. Winkler podučen shod (predavanje) s tem dnevnim redom: 1. čemu so taki shodi in govor o naši pravi sreči; 2. nekaj o društvi z ozirom na naše del. društvo; 3. morebitna pojasnila h 1. in 2. točki.

A. Plesničar, načelnik.

g Sv. misijon v Mirnu. — V Mirnu so imeli sv. misijon od dne 5. do 12. t. m. Misijonske pridige so blagodejno učinkovale na srca vernih poslušalcev. Izvzemli par oseb, so se vsi občani vdeležili sv. zakramentov. V nedeljo je bil sklep, prišlo je mnogo ljudi iz bližnje okolice.

g Nevarna zabava. — Iz Pevme. Na novega leta dan dovolil si je čuvaj g. Fogarja nek čuden „špas“. Streljal je namreč v Grojni, kaj ne vemo. Le toliko vemo, da je letelo zrnje (šibre) mimo ušes nekega mladeniča, ki je stal na cesti pri mlinu. Nekaj zrn je priletelo tudi v vrata ondodne hiše. Kaka nesreča bi se vam bila lahko pripetila ni posebej treba omeniti. Vprašamo ga, če ve, ali mu je dovoljeno streljati čez cesto v hišna vrata?

g Kinetijski shod je bil v nedeljo ob 2h popoldne v Vipolzah. Sklenilo se je ustanoviti kmetijsko združenje. O združenstvu je govoril g. Rejc in g. Bitežnik.

g Shod železničarjev je bil v nedeljo popoldne v Volčjdragi. Govoril je drž. poslanec g. Gostinčar. Pristopilo je mnogo železničarjev k „Prometni zvezi“.

Iz ajdovskega okraja.

a Čuden slučaj se je zgodil na Brjah. Dne 10. t. m. minuli petek je umrl vzgledni kmet Miha Birsa. Hote je iti v klet, da bi izpil en kozarec vina. Pred vrati je padel na tla, prišlo mu je slabo. Spravili so ga v posteljo, nakar je kmalu potem umrl. Pogreb je bil v nedeljo zvečer. K pogrebu je prišla tudi sestra pokojnega, Franca Bizjak po domače Apkovka, iz Rihemberka. Po pogrebu je bila ostala pri svojih sorodnikih v tisti hiši v kateri je brat umrl in je tam tudi prenočila. Drugi dan je tudi še tam ostala pri svoji zlahti. Sla je po nekem oprasku ven na hodnik. Pri tem se je baje naslonila na ograjo in je padla z njo vred na tla in je v torek 14. t. m. umrla. Toraj združimo se s sv. cerkvijo, ki moli: „Negle in neprevidene smrti reši nas, o Gospod!“

a Občni zbor slov. izobr. društva za Batuje-Selo, vrnil se je ob obilni udeležbi dne 6. t. m. Naprej pozdravi predsednik zborovalce, potem so sledila poročila tajnikovo, blagajničarjevo in knjižničarjevo. Iz tajnikovega poročila (ki ga je mesto zadržanega tajnika prebral pred.) posnemamo, da je društvo priredilo 4 veselice, 2 javni in 2 za člane; dalje je bilo več predavanj o vinogradništvu, o kletarstvu in drugem. Slob iz poročil je bilo razvidno, da je društvo že v prvem letu delalo. Ko so se stavili še razni predlogi v korist društva se je izvolil enoglasno novi odbor. Predsednik je g. Peter Koron in podpredsednik g. Franc Mužina.

a Kokoši kradejo. — Črničah in Salsu so v zadnjem času pokradli več kokošij. Ne ve se, ali so jih prodajali ali jedli. V Batujah so pa nedavno podvrgli kokošim testu namešano z glazevno, tako da so potem poginile.

a Lepe vrtnice vseh plemen, vsake velikosti in vseh barv, goji in ima na prodaj posestnik g. Jakob Birsa, Brje 119 pri Rihembergu. Cena po dogovoru. Te njegove vrtnice so neka posebnost, ker se dobe v 12 barvah.

a Čudna tatvina v Batujah. — Predpreteklo nedeljo je bil ukraden po sv. maši do blagoslova ključ od tabernakelja v sakristiji. Popoldne gre g. župnik pred altar, kjer se je najprej ponovil kršč. nauk in potem je imel biti blagoslov, za katerega je prinesel cerkovnik plavijal in moštranco. G. župnik gre na altar, da izpostavi Najsvetejše; ker pa ni bilo ključa namigne cerkovniku, da naj prinese ključ. Cerkovnik pove, da ga ni. Med tem že pojejo pevci na kora. G. župnik ga gre sam iskat v sakristijo, a nikjer ga ni bilo; zato vzame letvo in odpre tabernakelj s tem, da odstrani vijake od ključavnice. Po končani službi božji se še enkrat vse preišče, zraven pa se opazi, da manjkajo tudi ključi od krstnega kamna in sv. olj ter ščet za obleko. Res čudna tatvina, da je vzel tat iz omare le ključe, pustil pa drugo, kakor kelih, monstranco itd. Bog ve kak namen je imel in ga morda še ima!

a Iz Brji. — Nikdar ne mirujejo naši nasprotniki liberalci. Nobenemu pametnemu človeku ne dajo miru; v vsakogar se zaganjajo kakor stekli psi. Tako so tudi pokazali svojo omiko nekateri liberalni mladeniči iz gornjih Brji, ker se niso mogli drugo izmisliti, so začeli grdo obrekovati in grditi cerkvene pevece s tako peklenko grdobno, da se stidi vsakemu, če je še kolikaj kristjan! Pa saj se ni čuditi vam mladeniči, ampak čuditi se je tistemu dimniku, kjer zajemate svojo vzgojo. Tisti dimnik vas bo tako ogrdil, če se boste okrog njega shajali, da ne boste več za med ljudi. Za svojo lepo vzgojo in za obnašanje se bodo najbrže morali priznati, kje so se naučili tistih kozjih molitvic. Škoda za vas, mladeniči!

a Opekla se je v Gabrijah pri Ajdovščini 7 letna Marija Pegan. Pripeljali so jo v bolnišnico v Gorico, kjer je v pondeljek umrla.

Iz kanalskega okraja.

kl Iz Kanala. — Dne 29. novembra l. 1907 je govoril Jožef Križnič iz Gorenjega polja v dvorani c. kr. sodnije v Kanalu o g. Stefanu Tintli razaljive besede, za katere je c. kr. sodišče v Kanalu dne 4. januarja t. l. Križniču

prisodilo dva dni zapora in povrnitev vseh sodnih stroškov. S tem je dobil zaslužen nauk Križnič sam in ž njim pa tudi drugi, ki radi kaj preveč govore. Morda ga bo to spametovalo. Želimo!

kl Anhovo. — („Kmečka zveza“ — učitelj — občinski tajnik — napredni agitator.) — Kanalska kmečka zveza je doznala, da je hotel Anton Tinta, posestnik na Gorenjempolju, nabirati v občini Anhovo naročnike za skupno naročitev umetnih gnojil, sploh blaga potom „Goriške zveze“. Naprosil je občinskega obhodnika v Anhovem, da bi pred cerkvi to razglasil. Občinski obhodnik je bil pripravljen prošnji ugoditi. Toda za zadevo izve domači daleč znani učitelj Klavov, ko je ob enem občinski tajnik v Anhovem, ter razglasitev prepove, češ, da je to „klerikalno“ in da županstvo mora stati nad strankami. Strmi svet nad tako mrdrostjo naprednega učitelja-tajnika! Doznali pa smo, da naroča ta gospod — na račun g. župana, ki nezna ne čitati ne pisati, ki je pa drugače pošteni — tiskovine za občinski urad pri Andr. Gabrščeku, ter polni s tem žep goriškega zdravbarja. Ako hoče biti gosp. učitelj nad strankami, čemu ne naroča tiskovine kje drugod? Ali bi ne bilo bolje, ko bi jih naročal v „Narodni tiskarni“ in bi s tem podpiral „Solski Dom“ in tako tudi učiteljski stan v Gorici. Vemo tudi da si ta gospod učitelj-tajnik dela tudi prostovoljne počitnice. Na trg sv. Martina v Kanalu ni imel šole, na trg sv. Andreja v Gorici tudi ne. Sv. Martin in sv. Andrej sta bila gotovo „klerikalca“. Da bodo torej učitelji in županstva res stala nad strankami, pričrčamo c. kr. okraj. šolskemu svetu v Gorici, da se učiteljem sploh tajnikovanje prepove, kakor je bilo pred leti prepovedano, da se bodo mogli gosp. učitelji popolnoma posvetiti šoli. Plača se jim je v zadnjem času dovolj zvišala, da se jim ni potreba boriti za kruh s postranskimi službami. Ako je napredno-učiteljska-Gabrščekova stranka izdala parolo: Ven iz duhovniki iz občinskega urada, se nam ne more steti v zlo, ako enako zahtevamo: Ven z liberalnimi učitelji iz občinskih uradov.

Iz cerkljanskega okraja.

c Iz Cerklja. — Zabava, katero je priredilo naše slov. kat. izobraževalno društvo dne 6. t. m. v dvorani „Gospodarskega doma“, je lepo uspela. Na vsporedu je bilo petje, solospevi, deklamacije, dramatični prizor: „In mir ljudem na zemlji!“ in igra „Loterist“. Izvajalo se je vse prav dobro. Gotovo pa je najbolj dopadala igra „Igralci in gđd. igralci“, so svoje vloge častno izvršili. Udeležba je bila tudi poveljna. Začetkom prihodnjega meseca, na nedeljo priredi društvo popoldnansko predstavo. Predstavljala se bo de igra „Čevljar“, ob enem pa se bode ponavljala tudi igra „Loterist“. — S tem se dá prilika tudi okoličanom udeležiti se predstave. Pri tej priliki nastopi tudi tamburaški zbor.

c Otalež. — Zimski čas je najbolj ugoden za izobraževalno delo! Pri nas smo s pomočjo našega g. kurata in cerkljanskega g. dekana ustanovili izobraževalno društvo. A, dragi člani, vedite, da samo z ustanovitvijo delo ni še končano, ampak komaj začeto. Kako lepo bi se nam podajal lep pevski zbor, kako zabavno bi bilo, prirediti kedaj kako igro in domačo zabavo. S tem bi dosegli polagoma, da bi izginila podivjanost iz onih mladeničev, ki od samega alkohola že ne vedo, kaj je prav in kaj ne. Na delo kličem torej vse pošteno misleče može in mladeniče! Če naši nasprotniki delujejo s slabim, zakaj ne bi mi z dobrim!

Posestniki, sezite po znanstvenem kmetijskem berilu, ki bo Vas učilo in budilo k dobremu in vgladnemu gospodarstvu, ker gotovo je nevednost veliko kriva, da si ne moremo svojih posestev zadosti izkoristiti. Dobra volja, samopomoč ter strokovna veda bi mogoče rešila posestnike iz sedanjega opasnega položaja. Res so začeli javni zastopi veliko delati v prid kmetijstvu, pa to bo le ma o pomagalo, ako se ne bodo posestniki prijateljsko združevali in delali za samopomoč. Kaj bi nam pomagale dobre postave, in še tako delavni in za dobro vneti poslanci v parlamentu, če bomo pa sami roke križem držali in klicali: Bog nam pomagaj! Pregovor pravi: Pomagaj si sam, potem ti bodo Bog in dobri ljudje pomagali! A pred vsem pa ne pozabimo, da v združenju je moč! Ni dvoma,

da bi tudi naše kmetijstvo ne začelo procvitati, ako bomo le umeli, ter bomo varčno in vtrajno delovali v svojem polju.

c Št Viškagora. — Dolgo časa so študirali naši liberalni občinski očetje, kako bi se opravičili, pred dopisom, „Pr. Lista“ št. 34, a nobeden ni bil kos, tej nalogi. Čele štiri mesece jim je rojilo to po glavi. Slednjč so jo le zadeli. Dne 26. decembra 1907 jo je „pogruntal“ naš slavni tajnik ter razkoračeno povedal po sv. maši, pred cerkvijo. Mlaka za vasjo, se mora jutri 27. decembra potrebiti. Vsi posestniki in bajtarji, morate biti ob 8. uri zjutraj na določenem mestu, ako kterega ne bo, se bo mesto njega dobil delavec, tudi ako bo veljal 5 kron. E, dragi Martinček, pravi čas ste jo „pogrunтали“, ko je nad pol metra snega. Tudi plačo delavcem ste dobro zastavili, jo že upate dati, saj dobite od občine 800 kron na leto za tajništvo, in še razna druga plačila. — Tudi od neke Mojzsove palice je pravil, a je še težko, toliko zaslužen, da bi jo mu dali, da bi nam odpiral vodo po vasi ž njo. Dali mu pa bodedo eno leskovo, da bo ž njo koračil skozi Vrh, na Grahovo domov. Sicer pravi, da ne gre, ker se najlože tukaj živi, a to je prazen izgovor, malega „purgarčka“, ki bi rad le doma v zapečku ležal, delal pa nič.

Od onega gnojila za travnike, o katerem je bilo že lani in letos oklicano, da se dobi za poskušnjo zastoj, ga ni tudi od nikoder. Pojasnite, kje je, sicer Vam prihodnjč še katero povemo!

c Seja „Kmečke zveze“. — V nedeljo, dne 19. t. m. bode seja „Kmečke zveze“ ob 1/2 uri popoldne v dvorani „Gospodarskega doma“.

c V vasi Planina je bil pretečeno nedeljo dne 12. t. m. shod, ki ga je sklicala „Kmečka zveza“ po § 2. Vdeležili so se ga vsi posestniki, izvemši štirih. Shod je vodil predsednik „K. Z.“ Franc Tavčar. Govorili so: dr. Knave, Bev in pravnik Sedej. Po shodu je pristopilo lepo število novih članov k „K. Z.“

c Cerkljanski trgovec Štrukelj kaj rad pri vsaki priliki pokaže svojo kalcatost zelo. Sam seveda ne zaupa toliko svojim bratcem liberalcem, da bi pristopil v novo „šparkaso“, zato pa jih s tem odškoduje, da v svoji trgovini pri vsaki priložnosti agitira za „šparkaso“ in pa deluje proti tukajšnji hranilnici in posojilnici. Tomaz se pa za zastoj trudi, kajti ljudje so oprezní...

Iz kobariškega okraja.

kd Dreženski kurat v „Soči“. — Oh to je bilo veselje za napredne dušice, ko so g. kurata zopet potlačili v „Sočo“, (pa ne v ono pod kobariškim mostom). Očitajo mu, da agitira za katoliške častnike in oj, kar na prižnici. Velik greh, kajne za one, ki jim je „Soča“ evangelij. Nadalje se bere, da je imel na božično noč sv. mašo 4 (reci štiri) ure. Ta je pa predebela. Kako se je mogel dopisnik za toliko časa zmotiti. Najbrže ga je prijel dolgčas in zato se mu je zdelo vse to za polovico daljše. Vendar mu častitamo, da je vztrajal toliko časa v cerkvi. — Taka je torej ta poščica, ki je namerjena g. kuratu. A njemu to ne stori nič. Za njegovo klobasarijo v „Soči“ on niti toliko ne „porajta“, kot za lanski sneg, ki ga ni več.

kd Nesreča. — Pri Drežnici na Ravnah je v nedeljo 5. t. m. padel 17 letni fant Franc Koren z nekega visokega kraja in si pri tem zlomil nogo. Vzrok: otroče neumosti. Naj bo to razposajeni mladini svarilen izgleđ.

kd Vreme. — Sedaj imamo lepo, suho, zimsko vreme. Megle so vse nekam pobegnile. Ali so morda zmrznile, ne vem.

kd S Kamnega. — Že zopet brez šolskega poduka! Ali imamo res tako zmrzlega vzgojitelja mladine, ki zdaj v zimskem času rajši vsak dan na Volarjih podčuje, med tem ko naši otroci po vasi drsajo, po letu pa, ko jih stariši doma nujno potrebujejo, iste kaznuje. Menimo da bi ne smel brez dovoljenja šolske oblasti kar za dva meseca šole odpovedati. Ali je za to kak poseben vzrok? Prosimo pojasnila. Prejšnji g. učitelj, kateremu sedanjí ne v pridnosti, ne v zmožnosti niti do člena ne sega, je lahko v isti sobi pri hušem mrazu in slabši kurjavi puščeval, zato tudi on ne bo zmrznil. Če je pa res v nevarnosti, da zmr-

zne, mu iz srca privoščimo, da ga premete v kako bolj vročo deželo, ker mi smo že sili njegovih neuspehov. Slednjč bi mu svetovali naj svojega naprednega duha ne stresa po vasi, ampak naj ga rajši ohrani zase!

Iz bovškega okraja.

b Z Bovškega. — Čudno se mi zdi, da iz našega okraja ni prav nobenih dopisov v „Primorskem Listu“. Kaj je temu vzrok? Človek bi mislil, da bodo ljudje, ki so za to zmožni, vendar to svojo zmožnost porabili. Seveda od nas nekih ljudi tega ni pričakovati. „Primorski List“ je lepo in dobro urejevan, zato bi bilo želeli, da ga naši ljudje v velikem številu narcčajo in bere. To se pa da doseči le, če bo iz našega okraja vedno dovolj dopisov. Saj se vedno kje kaj novega zgodi; zato odslej ne sme biti številke „Prim. Lista“ brez dopisa iz naših krajev. Potem bodo ljudje tudi rajši prebrali ta izvrstni list. Na delo torej! Piše lahko vsak; najbolj pa so dolžni podpirati z dopisi list oni, ki so študirali in zato ti lažje delajo, ko mi kmetje in delavci.

Iz komenskega okraja.

km Iz Gabrovce. — Pred božičnimi prasniki je po naši vasi vse vrelo: več mladeničev in fantov se je pripravljalo v Ameriko iskat si sreče. A sedaj je naenkrat vse umolknilo. Ne vem, kaj je temu vzrok? Skoro gotovo poročila o neugodnih razmerah v Ameriki. Ostali bodo doma in šli sedaj na pomlad po slovenski domovini s svojim zidarskim orodjem iskat si kruha. — Povsod dobro, doma najboljšo, pravi pregovor. A sedaj je povsod slabo, doma pa je res še najboljšo!

km Bratomor. — Poročajo nam, da so na Gorjanskem v gostilni pri „Slovenca“ v pondeljek zvečer popivali trije bratje. Ko so ob 11h zvečer zapuščali krmo so se sprli in stekli. Dva brata sta se navallila na tretjega in eden ga je z nožem tako sunil v levo stran, da je revež umrl. Ubitega brata so pokopali v sredo; ubijalca pa sta se sama javila sodniji v Komnu.

Iz sežanskega okraja.

s Iz Tomaja. — Lene božične praznike smo obhajali. V „Elizabetišču“ so šolske sestre priredile lepo božičnico, pri kateri so se v svojih ulogah lepo odlikovale deklice. Gosp. Šonc gre pa čast za krasno petje. Otroci so bili obdarovani, akoravno so šolske sestre uboge. Vkljub temu pa se je neki ud okr. šol. sveta izjavil, da so šolske sestre bogate.

Tukajšni zavod ima trorzadnico z 5 učiteljicami ter ga obiskuje 170 deklic. Do sedaj prispeval je c. kr. okr. šolski svet s podporo 400 gl., a temu prispevku vprla sta se v zadnji seji in proti njemu rentalila posebno učiteljska zastopnika in, kar ni nobeden pameten Kraševac pričakoval, zgodilo se je! Podpora je bila ustavljena! Gotovo imasta ta dva imenitna zastopnika v veliki časti žep Kraševcev, da bi iz njega izvelikla več tisočev kronc za novo šolo. To sta prava prijatelja kmeta! Tomajci je nimamo potrebe. Zadovoljni smo tó sedanjem stanjem in z ozirom na naše doklade za šole zahtevamo, da se krivica oč. šolskim sestram popravi ter se jim doseđanji prispevek ne samo vrne, temveč poviša. Blagor. g. poslanca pa, Al. Štrekelju, ki je tukajšnji županji dobil pri volitvi proti pričakovanju obilno glasov, priporočamo, da se z vso gorečnostjo za naš predobri zsvod zavzame ter pri c. kr. naučnem ministerstvu izprosi zdatno podporo. Prijateljem patega zavoda priporočam, naj ga še nadalje podpirajo in priporočajo.

S Iržaškega ozemlja.

ta Svedrovec zasačeni. — V petek zjutraj je Iržaška policija zasačila pri delu 3 svedrovce, med katerimi je 28 letni mizar Ladib iz Postojne. Druga dva sta iz Italije.

ta Nesreča. — Na progi pri Sr. Križu je tovarni vlak podrl na progi stoječega železničarja Antona Nabergoa iz Nabrežine in mu zmečkal roko. Revež se je sam peljal v Iržaško bolnico.

Gospodarske vesti.

— „Goriška zveza“ priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih gospodarskih potrebščin kakor: Tomaževo žlindro, kalijevo sol, soperfosfat, čileki soliter, žilvinsko sol, kuhinjsko sol, Barthelmino klajno apno itd.

Kar se tiče Tomaževe žlindre, opozarjamo gg. posestnike pričlanjenih zadržug, da nam bode zaloga v kratkem pošla, ter naj z naročili pospešijo.

Za modro galico je „Goriška zveza“ sklenila jako ugodno kupčijo, po taki ceni kakor še nikdar do sedaj. Gospodje vinogradniki člani pridruženih zadržug naj torej nikjer drugje ne sklepajo kupčij za modro galico, kakor pri „Goriški zvezi“.

Razglas o zopetni nabavi sena. — Dež. odor razglša: Deželni odbor je vodil akcijo za skupen nakup krme v drugih kronovinah in je v to svrhu pozval kmetovalce naj se priglasijo; čas za to je potekel koncem oktobra 1907. Ker pa je podelila c. kr. vlada podporo, katerej se prišteje še prispevek, ki ga je bil dovolil deželni odbor iz deželnega zaloga, nahaja se deželna uprava v prijetnem položaju, da zamore razširiti zapričeto akcijo tudi na tiste kmetovalce, ki bi se prijavili tekom osmih dni, potem dotičnih županstev.

Akcija deželnega odbora stremi za tem, da pomaga potrebnim kmetovalcem, tako namreč, da preskrbi prijavitelcem za vzdrževanje njih živine potrebno krmo; radi tega bi bil deželni odbor primoran neizprosno postopati proti tistim ki bi ugodnosti, ki jim nudi ta akcija, zlorabili ter bi prejeli krmo edino-le s namenom, da jo potem prodajo.

Sena se za sedaj določa na K 8:50 za kvintal sena in na K 5:50 za kvintal ovsene slame; državna in deželna podpora pa se bodede uporabili izključno v znižanje cene zgoraj omenjene krme. Kmetovalci se vabijo, da se zajedno prijavijo za nakup „sezamovih“ oljnatih pogač.

— Perutninarska zadruga. 2. t. m. se je vrtil v Ljubljani v mali dvorani „Uniona“ ustanovni in občni zbor „Perutninarske zadruge“. Gospod Legvart je govoril o pomenu umnega perutninarstva. Doseglo se bo kaj, samo z združništvom in sistematičnim delom. Ustanoviti se morajo perutninarske postaje. Perutninarska zadruga ima nalogo nabirati in prodajati jajca, izboljševati plemene itd. Opravljala bi svojo nalogo s pomočjo „Mlekarske zveze“. V Ljubljani se osnuje osrednja zadruga, po deželi naj se pa osnujejo podružnice. Predsednikom je bil izvoljen kanonik veleč. g. Andrej Kalan. — Vpisnina v zadrugo znaša 1 K, delež pa je 2 K.

— Živiuoreja na Belgijškem. — Po poročilih našega glavnega konzulata v Bruselju se sedaj v Belgiji posebno deluje na to, da se zboljša konjereja. Razni konjerejci so ustanovili posebno društvo, ki prirejuje pred vsem razne razstave in premovanja. Leta 1906 prirejena razstava je imela zelo povollen uspeh. Belgijski konji so po vsej Evropi zelo vpoštovani. Na Nemškem jih rabijo pri težki kavaleriji. Dasi se je uvozna colnina leta 1906 izdatno povišala, se je vendar v Nemčiji uvozilo 20 048 konjev, dočim se jih leta 1905 17 854. Žrebec za plemo, ki je 3 do 4 leta star, stane 800—1000 frankov. Govedoreja in svinjereja tudi napreduje, nazaduje pa v veliki meri reja ovac.

— Utrujena zemlja. — Če imamo na enemistem prostoru več ali veliko let zaporedoma isto rastlino, potem se prej ali slej pokaže slabšji pridelek. Vzroki temu so različni. Dotična rastlina navzlic zoderstnemu gnojenju enostransko izsesava zemljo, in časoma se v zemlji razmnože v obilnem številu razni škodljivci iz živalstva in rastlinstva, ki ovirajo razvoj dotične rastline. V takem slučaju pravimo, da je dotična zemlja za to ali ono rastlino utrjena. Vseh vzrokov take utrjenosti pa še ne poznamo, zato kako posepno gnojenje, n. pr. z umetnimi gnojili, nima vselej zaželjenega uspeha in moramo tisto zemljišče nekaj časa rabiti za pridelovanje drugih rastlin.

Za smeh in kratek čas.

V krčmi. — Zdravnik: „Tu vam predstavim najstarejšega moža v našem mestu, star je 80 let in po poklicu je dimnikar.“ — Novo došli gospod: „Ni čudo, prekajeno meso se vedno najdalje ohrani.“

Darovi.

Uprava „Primorskega Lista“ je prejela za slov. „Alojzijevičče“ 2 K, katere je daroval g. Anton Fon, trgovec v Gorici; g. Bašin Marija 1 K; Rijavec Štefan, Gorica 1 K; za slovensko „Siročišče“ g. d. Marija Kos v Brestovici 4 K; Anton Fon, trgovec Gorica 2 K; N. Dekleva, trgovec Gorica 2 K; Anton Fornazarič Bilje 1 K; Marija Wilhar v Gorici 1 K 20 v; Cecilija Čebtron, Ribenberg 1 K; Josip Nemec Vrtojba 1 K; Katarina Pauletič, Podgora 1 K; Marija Podgornik, vrtnarica Gorica 80 v; G. Ž. v Gorici 40 v; Josip Pavlin Vrtojba 20 v; Anton Jenko 10 vin.

Bog povrnil!

Za „Alojzijevičče“ so darovali: Preč. g. I. Kurinčič 10 K. P. n. gg.: Perkan Fr. 2 K; Andr. Matajuro 5 K; Teodor Hribar 10 K. Preč. gg.: A. Manzini 5 K; V. Batič 10 K; Fr. Kunšič 10 K; dr. A. Gregorčič 25 K; Vinko Tomagnin 20 K; F. S. 20 K; Valent. Knavs 5 K; Lud. Kumar 5 K; Jurič Peternel 15 K; Iv. Murovec 20 K; Anton Zarli 250 K; Mnsgr. I. Kragelj 24 K; Iv. Košir 20 K; Valent. Pipan 5 K; Josip Kodelja 10 K; dr. Fr. Knavs 10 K; I. Vuga 10 K; Af. Poljšak 5 K; Mnsgr. I. Filipič 20 K; Iv. Reščič 4 K; Otilij Medveš 5 K; Albert Leban 10 K; Valent. Kragelj 10 K. Ant. Terpin 20 K; Krištof Tomšič 5 K; St. Posarelli 3 K; dr. J. Brumat 2 K; Fran Leban 10 K. P. n. gg.: Katarina Špacapan 3 K; Fr. Novič 2 K; Josip Toroš 2 K; Frančiška Rojic 5 K; Marija Urbančič 1 Jakob Gril 5 K; Andr. Lasič c. kr. nadzornik 2 K; dr. Ferd. Terkuč 5 K; Josip Fabijan 5 K; Josip Cigon 2 K; Jernej Kopač 20 K; Mart. Poberaj 5 K; Fr. Seljak 1 K; Iv. Pirjavec 5 K; Luka Dugar 3 K; Alojzij Korte 1 K; Peter Uršič 5 K; dr. M. Premrou 5 K; Ferd. Resen 5 K; Josip Balič 4 K; Anton Jakončič 5 K; I. Castelliz 5 K. Preč. Monsignor Ivan Kolavčič nabral v Solkanu 121:28 K. Sl. županstvo Vitovlje Osek 20 K. Vrli Solkanci po Monsignora Kolavčiču še 222 kg krompirja, 98 kg turčice, 80 kg ječmena, 35 kg ajde, 5 kg žizola.

Vsled naraščajoče draginje pri tako nizkih prispevkih od strani gojencev prihaja zavod v vedno večje gnotne stiske. Za to smo prisiljeni potrgati na vsa usmiljena srca, da nam pomagajo gnotno pri vzgoji slovenske mladine.

Politični pregled.

Državni zbor. — Ta teden se snidejo odseki državnega zbora. Zbornica pa se snide meseca marca.

Poljedelski od ek državnega zbora je imel sejo 14. t. m. Poslanec Povše je poročal o izboljšanju pašnikov in o krmi. Pozdravlja, ker se poljedelsko ministerstvo resno peča z ureditvijo vprašanja o pašnikih. S predlogi je splošno zadovoljen, dodatno pa stavlja predloge o ureditvi in o odkupu servitut, izravnavanju zemljišč, o postavah glede na obrambo planin, o preosnovi lovskve in gozdne postave kakor tudi o kmečkih združenih živinskih zavarovalnicah. Poljedelski minister Ebenhoch naglašja, da

naj kmečka kulturna vprašanja rešijo deželni zbori. Hoče delati na to, da izposluje zdatno povišanje kreditov za izboljšanje živinoreje. Ne bo trpel, da šikanirajo gozdni organi kmečko prebivalstvo.

Starostno zavarovanje. — Industrijski svet se je te dni posvetoval o zavarovanju za starost in onemoglost. Sklenilo se je, da se priklopijo zavarovanju vsi domači delavci, da se zavarujejo za slučaj bolezni tudi: začasni delavci in da so prosti zavarovanja uslužbenci s plačo nad 8600 K. Pravico do zavarovanja dobe tudi kmečki delavci, za kar veljajo posebna določila. Za slučaj nezgode se morajo zavarovati tudi mladoletni delavci. Sprejela se je tudi resolucija glede zavarovanja malih kmetov in obrtnikov.

Hrvaški ban zaprisežen. — Cesar je zaprisegel hrvaškega bana bar. Raucha.

Naša vojna mornarica se bo pomnožila za več novih vojnih ladij. Od 1. 1907 do 1910 bo treba za te nove ladje skupaj 143 milijonov kron.

Dalmatinski namestnik Nardelli ki je od svoje živčne bolezni okrevaj, se vrne februarja meseca v Zader in bo zopet prevzel vodstvo namestništva.

Napad na vojnega ministra. — Iz Rio de Janeiro se poroča, da se je poizkusil atentat na brazilškega vojnega ministra. Minister je nepoškodovan. Več oseb so zaprli. Atentat pohaja iz splošne nevolje proti načrtu vlade, uvesti splošno brambovsko dolžnost.

V francoski armadi se množe upori od dne do dne. Na božične praznike se je odstranilo od svojega polka okrog 40 dragoncev brez dovoljenja. Ko so čez 1 teden prišli nazaj, so raztrgali polkovnikovo povelje.

Na Pruskem zahtevajo ljudske stranke splošno in enako volilno pravico za deželni zbor. Vlada je pa noče dati. Dne 12. t. m. je bilo v Berlinu in okolici 20 shodov. Ljudstvo je hotelo pred cesarjev dvorec, a je to zabranilo vojaštvo. Tekla je kri.

Žalostne razmere vladajo na Francoskem. Framasonom ni bilo dovolj, da so pregnali vse redovnike in redovnice s Francoske, vrgli so se zadnji čas tudi na bolnišnice, kjer so z vso požrtvovalnostjo stregle usmiljene sestre. Tudi te so začeli preganjati in jih nadomeščati z raznimi brezverskimi postrežnicami. Nedavno so pregnali brezverci usmiljenke iz velike pariške bolnice, kjer so leta in leta delovale v blagor bližnjemu in v zadovoljnost vseh poštenih ljudi. A kaj so brezvercem mari ubogi bolniki in postrežba! Da se le njim dobro godi! V deželi, kjer je bil rojen sv. Vincenc Pavlanski, ustanovitelj družbe usmiljenih bratov in usmiljenih sester, nimajo njegovi duhovni sinovi in hčere miru in prostora. Da ne bi telesa svetega Vincenca framasoni onečastili, zato so njegovi duhovni sinovi usmiljeni bratje skrivaj odnesli ostanke svetnika iz Francoske dežele v Belgijo. Svetnik je moral zapustiti svojo rojstno deželo, kjer gošpduje brezverska družba in se naseliti v tistem samostanu Athu v Belgiji, kjer bo varen pred verskimi preganjalci. — Take so razmere na Francoskem. Za

take razmere se ogrevajo naši liberalci in jih hvalijo po svojem časopisju. Pošten kristjan ne more in ne sme imeti nikakega stika s temi ljudmi. Zato je dolžnost naša, skrbeti, da se ne volijo liberalci in z njimi združeni socialni demokratje v noben zastop, kjer bi mogli kaj škodovati. Zato vsi v boj proti brezverskim liberalcem, zlasti pri bližnjih deželnozborskih volitvah.

Male politične vesti.

9. januarja je cesar zaprisegel novega hrvaškega bana barona Raucha.

10. januarja. Sorodnik namestnika princa Hohenlohe je postal duhovnik. — Ameriška vlada je zahtevala od Japonske, naj omeji izseljevanje Japoncev v Ameriko. Japonska se uče udati.

11. januarja. V obravnavi proti Steslju so vse priče izjavile, da se Port Artur po smrti Kondratenka ni mogel več držati. — V Maroku so proglasili za sultana Mulej Hafida. Stari sultan je odstavljen, češ ker je domovino izdal Francozom. — Japonska se je udala Ameriki.

12. januarja. Ta dan se je na Kranjskem vršilo 8 shodov in predavanj, na Stajerskem trije, na Koroškem eden, na Goriškem dva. — Turčija je zatrla upor v Arabiji.

13. januarja. Abesinski kralj Melik je dal Italiji zadoščenje, ker so Abesinci vdrli v laško posestno stanje v ozemlje Lugh pri Abesiniji. — V Newjorku je bil grozen požar, kakoršnega se ne pomnijo. — V Parizu so zaprli venezuelskega poslanika, ker je razžalil predsednika venezuelske republike.

14. januarja. Ogrska vlada je predložila volilno reformo, ki pa je taka, da bo izgubil volilno pravico vsak, kdor bo zabavil zoper Mažare. — Za hrvaškega podbana je imenovan Nikola Crnković. — V Odesi na Ruskem so zasledili zaroto proti generalu Kaulbarsu. — Belgijski kralj je obolel.

15. januarja. Dva francoska mornarja sta hotela razstreliti neko vojno ladjo. Prijeli so ju pravočasno. — Pri velikem požaru v Newjorku je zgorelo 157 ljudi; 200 je ranjenih. — Mesarji so začeli štrajkati v Črnovicah.

Drobfine.

d B. Stroumen nemški kmet. — V Kapfenbergu so se nekemu rabločutnemu kmetiču smilile njegove svinje in koze, ker morajo zmrzovati. Zamašil je na hlevu vsako luknjico, potem pa postavil v hlev petrolejsko pec. Valed uha-jajočih plinov je bilo kmalu kozam in svinjam tako toplo, da so poorkale.

d Kitajska kazen za zakonsko nezvestobo. — Listi poročajo o grozovitem cinu kitajskega maščevanja. 21. novembra so zapazili francoski uradniki majhen lesen splav na reki Caire. Videlo se je, kot da bi bili na splavu ljudje, zato so odposlali čoln, da bi celo stvar pojasnili. Strašen prizor so videli uradniki. Na čolnu sta ležala dve trupli. Na hrbtu je ležala ženska z razpetimi rokami in čez njo moško truplo. Z velikimi žebli sta bila pribita počez drug drugega skozi roke in noge na splav.

Ustnice nesrečne ženske so bile sešite, iztaknjene oči pa so strmele kvišku in kazale sledi grozozitega smrtnega boja, ki je trajal gotovo dneve. List papirja, ki je ležal na truplih, je pojasneval grozno dejanje. Žena se je namreč svojemu možu izneverila in slepar je bila druga žrtev, tolmač njenega moža. Kdor bi skušal nesrečni bitji rešiti, temu se je grozilo s strašnimi kletvami. Žena je bila iz boljšega rodu, kajti oblečena je bila v dragoceno svileni obleko; možki pa je bil star kakih 20 let, opravljen v obleko tolmačev. Otroka so sicer vzeli takoj v oskrbo, toda bilo je prepozno; v dveh dneh je umrl. Splav je gotovo videlo na stotine ljudi, ko je plaval po reki, toda nihče ni poskusil, nesrečneža in otroka rešiti. —

Za izobrazbo.

Slovarček tujih besed.

Aretirati, (aretacija) beseda francoskega izvora in pomeni odvesti v zapor, aretacija je torej odvod v zapor.

Dirékten, (indirékten) beseda iz latinščine in pomeni isto kar naravnosten. Govorimo o direktnih in indirektnih davkih. K prvim spada zemljiški davek in dohodninski davek, ker jih plačujemo naravnost. Indirektni davke plačujemo, ker moramo živila mnogo dražje plačevati, kakor so pa vredna, država je namreč na take stvari naložila izdelovalcem velik davek.

Elektromótor, sestavljena beseda iz grščine (elektro) in latinščine (motor) in pomeni stroj, katerega goni elektrika. Splah pa so motorji stroji, ki gonijo druge stroje.

Ekspedirati, (ekspedicija) beseda latinskega izvora in pomeni odposlati. Ekspedicijska pa pomeni tudi odposlanstvo, ki ima namen v tujih oddaljenih krajih kaj doseči. Posebno mnogo znanstvenih ekspedicijskih se izvrši v našem času, katerih namen je preiskati dosedaj še nepoznane kraje. Kdor kaj odposilja, se imenuje ekspeditor.

Ekonomija, (politična, nacionalna) beseda grškega izvora, pomeni gospodarstvo ali načela, po katerih se gospodari. Politična ekonomija je torej državno gospodarstvo, nacionalna ekonomija pa narodno gospodarstvo, ki se zlasti sedaj kaže v našem narodnem združnem gibanju, kojega namen je, dvigniti narodno blagostanje.

Framasón, beseda iz francoščine in pomeni prostozidarja t. j. člana one skrivne družbe, ki hoče odpraviti vsako veroizpovedanje in je posebno naperjena proti katoličanstvu. Pri nas v Avstriji je prostozidarstvo prepovedano, vendar tudi pri nas na skrivnem obstoja.

Kabinet, francoska beseda in pomeni pravzaprav majhno sobico. V politiki pa se rabi kabinet tudi v pomenu „vlada“ ali ministerstvo, ker so se ministri navadno shajali pri vladarju v sobi, kjer je vladar navadno opravljal svoje posle in se ta soba imenuje kabinet.

Karijera, francoska beseda, ki pomeni tek. Ljudje napravijo lepo karijero, če v teku svojega življenja dosežejo visoka mesta v tej, ali oni službi.

Novoporočencem-novicem

priporoča „KROJAŠKA ZADRUGA“ V GORICI

svojo bogato zalogo: Rumberško, belgijsko in šlezjsko platno, namizni prti in serviete, brisalke, žepne rute, cvilh, žime in volne v dlaki za mdrace, odeje, koce, šivane kuverte, perje za postelje, preproge in zavese itd.

Blago izvrstno. Cene prav nizke in stalne.

Loterijske številke.

11. januarja.

Dunaj 51 2 76 52 85
 Gradec 54 2 35 37 16

Rojaki!

**kupujte narodni kolek
 „Šolskega Doma“.**

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici
 ulica Vetturini št. 9.

VIKTOR TOFFOLI

velika zaloga oljkega olja iz naj-
 ugodnejih krajev.

Gorica, via Teatro št. 20 Gorica, via Seminarlo št. 10

Olje za luč 40 kr. lit.	Olje cerfu 60 kr. lit.
„ fineje 56 „ „ „ „ barl 60 „ „	„ bolje 56 „ „ „ „ lucca 70 „ „
„ dalmat. 56 „ „ „ „ nizza 80 „ „	„ istrsko 56 „ „ „ „ najfin. 1 gl. „

Priporočam č. duhovščini in cerkvenim oskrbnistvom.

Edina zaloga oljkega olja v Gorici.

Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici

Gospiska ulica št. 25

priporoča častit duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na ceželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mlijšveče prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Znidarskič & Valentič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina iz Kranja in iz Jochmann-oveg v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Odlikovana pekarija

in sladničarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega pečiva, torte, kolače za birmance in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerjev na drobno ali v orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovaišče nürnbergskega in drobnega baga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadičle in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni venci mašne knjizice.

Hišna obnavala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjavo, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

C. kr. privil.

25 let obstoječa strokovna krojačnica prve vrste.

GORICA — na Travniku — GORICA
 Tu se kupuje najceneje!

Trgovina z gotovimi oblekami in manufakturnim blagom iz inozemskih in avstrijskih tovarov vseh vrst, ter nepremočljivih pelerin in jopiče za dame.

Edna zaloga oprave k uniformam

za gospode c. in. kr. častnike, uradnike veterane, finančne stražnike, orožnike, ob činske redarje in ognjegase; za častito duhovščino: ovratnike, mašne kape.

Dobiva se vse, kar spada k paradnim oblekam, tudi orožje samo v trgovini

M. POVERAJ v Gorici
 na Travniku.

Hiša na prodaj

v Mirnu št. 262 na primernem kraju, proti solncu; hiša obstoji: 1 kuhinja, 2 sobi, 1 žitnica v podstrešju, 3 svinjski hlevi, 1 mali senik, dvorišče, vodnjak in vrt. Hiša je nova 6 let odkar je zidana. Kdor jo želi ogledati naj se obrne do *Josipa Brumat v Mirnu št. 269* ob nedeljah in praznikih od 12. do 2. ure popoldan blizu pokopališča.

Delavnica cerkenih posod n cerkvenega orodja

Fr. Leban

Gorica,

Magistratna ulica št. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

Blago se razpošilja franko.

Rafael Vuga

trgovec z jestvinami, moko, žitom in cementom

na drobno in debelo v Gorici na Kornu 6

priporoča preč. duhovnikom, preč. vodstvom samostanov, in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, Kavo, riž, sladkor, olje, petrolej, ječmen, sveče testenine, pšenično, sikovo, ajdovo in rženo moko, otrobi, oves, sirk, pšenico in ajdo, sol belo in rdečo, fižol, grah, krompir itd. po konkurenčnih cenah.

Kupuje poljske pridelke kakor: Krompir, pšenico, rež, ajdo, fižol itd.

Nezaslišano po ceni!

600 komadov le za 1'25 fl.

Eno krasno garant. dobro idočo prec zijsko nro z pozlačeno verižico, 1 krasno pozlačeno kravatno iglo s ponarejenim briljantom; 1 prsta n v ognju poslačen s ponarejenim kamenčkom za gospode ali dame; 1 krasen obesek iz 150 krasnih orientalskih biserov, najmodernejši ženski lišp. 1 krasno garnituro, gumbe za manšete, ovratnike in naprsnike gar. 3% double zlato; 6 komadov finih platnenih robcev, 1 elegantno pisalno opravo iz niklja v žep; 1 krasno žepno ogledalce, 1 dobro dišeče milo, 1 f. dez. notes; 72 komadov angleških peres; 20 priprav za pisanje in še 395 drugih predmetov, ki se v gospodinjstvu nujno rabijo. Vse skupaj z uro vred stane le 1'25 fl.

Po povzetju pošlja trgovina **H. SPINGABN, Krakau št. 206**

Če se naroči 2 zavoja, dodam še zastoj lep žepni nožček z dvema reziloma. Pri več ko 2 paketih, dodam še vsakemu en tak nožček. Če vam ne ugaja, vam vrnem denar.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove amerikske blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Svečarna na paro

Gorica, ulica sv. Antona št. 7

Priporoča preč. duhovščini, cerkvenim oskrbnistvom, p. r. slavnemu občinstvu sveče iz pristnega čebelnega voska. Kilogram po 5 K. Za pri-tnost jamčim s 2000 K. Sveče za pogrebe in med po zelo nizki ceni.

Na zahtevo pošiljam cenik franko

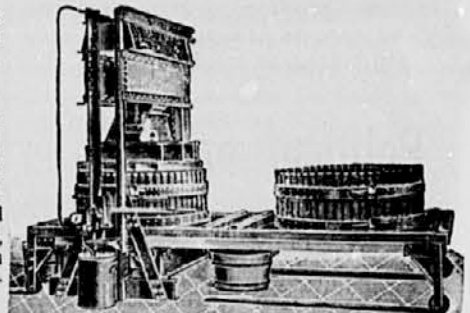
Najboljše vinske stiskalnice

so naše stiskalnice „Ercole“, najnovejšega in izvrstnega sestava s „Ercole“, strojem za dvostruki in trajni pritisk; jamčimo, da se sok popolnoma iztisne, bolj ko pri vseh drugih stiskalnicah.

Hidravliške brizgalnice „Syphona“ so najboljše. Delujejo same.

Posode za grozdje, sadje, plugi za vinarstvo, sušilnice za sadje; ročne stiskalnice za seno; mlatilnice za seno, mlatilnice za pšenico, čistilnice za žito, rezalni stroji za krmo in ročni malni za žito, razne velikosti, in še razni drugi gospodarski stroji. — Izdelujejo in prodajajo z jamstvom kot posebnost najnovejše, izborne, priznane in odlikovane

Ph. Mayfarth-ove in dr.

tvornice gospodarskih in vinarjskih strojev na Dunaju, II. Taborstrasse 71.

Nagrajeni v vseh državah z več ko 600 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnam. Ilustrovani ceniki in mnogobrojne pohvale v dokaz.

Preprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi, kjer še nismo zastopani

Štv. 14 | 08

OBJAVA.

Naznanja se, da je poverila avstro-ogrška banka poslovanje „Zastopstva avstro-ogrške banke v Gorici“ tukajšnjemu deželnemu hipoteknemu kreditnemu zavodu in da se bodo izvrševala dotična opravila od pondeljka 13. januarja t. l. naprej pri sedežu hipoteknega zavoda v Via Scuole št. 3 in 5 v I. nadstropju.

V Gorici, 8. jan. 1908.

Ravnateljstvo deželnega hipoteknega kreditnega zavoda.